

KOMMISSORIUM til MASTERPLAN

Grundlag for udvikling af fremtidens tilbud på Handicap- og Socialpsykiatriområdet

Center for Handicap og Psykiatri

Annette Rost
anros@slagelse.dk
September 2020

Projektets titel	Masterplan der skal danne grundlag for udvikling af fremtidens tilbud på Handicap- og Socialpsykiatriområdet.
Baggrund	<p>Udvalget for Specialiserede Borgerindsatser besluttede på sit møde den 10. juni 2020, at der skulle udarbejdes et oplæg til tids- og procesplan for udvikling af en masterplan for fremtidens tilbud på handicap- og socialpsykiatriområdet inden for de næste 5-10 år.</p> <p>Igennem en årrække har "Slagelse som sælgerkommune" været ét af de strategiske pejlemærker for Udvalget for Specialiserede Borgerindsatser og tidligere udvalg. Slagelse Kommune ønsker at tilbyde, egne borgere og borgere fra landets øvrige kommuner, højt specialiserede og specialiserede tilbud på handicap- og socialpsykiatriområdet, samt inden for rusmiddelområdet.</p> <p>Forudsætningen for at denne ambition kan realiseres er, at der til enhver tid er den nødvendige kapacitet i form af pladser og øvrige tilbud, hvilket konkret er fysiske rammer og kompetent personale. Tilbuddene skal kunne stilles til rådighed i et konkurrencepræget marked, hvor såvel pris som kvalitet er vægtige parametre.</p> <p>Relation til FN's Verdensmål:</p> <p>Pejlemærket "Slagelse som sælgerkommune" har desuden relation til FN's verdensmål, som er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mål 4 Kvalitetsuddannelse • Mål 8 Anstændige jobs og økonomisk vækst • Mål 11 Bæredygtige byer og lokalsamfund • Mål 17 Partnerskaber for handling <p>Visionen for det specialiserede borgerområde er:</p> <p><i>At vi med udgangspunkt i de drømme og ressourcer som hver enkelt borger har, understøtter en læring og forandring, som skaber mulighed for at leve et selvstændigt og tilfredsstillende liv.</i></p> <p>Slagelse Kommunes indsatser på det specialiserede socialområde, tager udgangspunkt i de ønsker, håb og drømme, borgerne har til livet. Kommunens politik er klar. Det er den enkelte borgers livssituation og vedkommendes mål og</p>

ressourcer, som skal være styrende for udbuddet af tilbud og ikke omvendt. Helt grundlæggende skal vi som kommune, støtte op om netop de områder, der opleves relevante for den enkelte borger og at den støtte vi yder, bygger på en målrettet kompetent aftalt indsats, som også omfatter borgerens egne og netværkets bestræbelser og bidrag.

I Slagelse kommunes MEDBORGERPOLITIK tror vi på, at fremtidens velfærd og rammerne for borgernes gode liv bedst skabes, når vi lægger alle ressourcerne sammen til gavn for fællesskabet. I Slagelse kommune er alle mennesker betydningsfulde. Alle skal have mulighed for at deltage i samfundslivet og leve det liv de ønsker. Principperne i Medborgerpolitikken udtrykker de værdier og retning, som Slagelse kommune ønsker at gå:

- Vi skal tale sammen
- Vi skal have medbestemmelse
- Min motivation er vigtig
- Alle er værdifulde
- Vi har tillid til hinanden
- Vi har brug for fællesskaber

Den kommunale forsyningsforpligtelse

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter service-loven. Kommunalbestyrelsen kan opfylde sit forsyningsansvar ved selv at drive tilbud/levere ydelser på det sociale område, eller den kan indgå aftale med andre kommuner, med en region eller med private om at levere ydelser/tilbud.

Andre relaterede aktører:

Samtidig med dette oplæg til en masterplan for fremtidens tilbud på handicap- og socialpsykiatriområdet pågår andre initiativer i regi af:

- Rammeaftalen i Region Sjælland, og
- Regeringens evaluering af det specialiserede socialområde.

Det er vigtige aktører at inddrage, således at der sikres et parallelt forløb, og konsensus i opgaveløsningen.

Rammeaftalen i Region Sjælland (RS17):

I rammeaftalen for Region Sjælland siger udviklingsstrategien, at der blandt kommunerne skal ske en koordinering af udviklingen af tilbud inden for det specialiserede social- og specialundervisningsområde, så der til stadighed er de nødvendige tilbud til små målgrupper og målgrupper med komplekse problemer. Aktuelt opleves et udgiftspres for mange af regionens kommuner på det specialiserede social- og undervisningsområde. Og brugerne og deres organisationer giver udtryk for en bekymring for den lokale udbygning af tilbudskapacitet, og er bekymret for en mulig afspecialisering af området. Den politiske dialog om områ-

dets udvikling i rammeaftaleregi har derfor været med udgangspunkt i at styrke samarbejdet mellem kommunerne, have en større vidensdeling på tværs, have effektive tilbud med fokus på borgerinddragelse og borgerens progression, samt gennemsigtighed i takstprincipper og takststruktur.

National koordination:

Den Nationale koordination v/Socialstyrelsen skal sikre, at kommunerne samarbejder om at tilbyde den fornødne højt specialiserede indsats til de målgrupper, hvor der kun er få borgere i hver kommune, som har behov for samme tilbud, eller hvor kompleksiteten af borgernes problemstillinger kræver særlig viden. Det sker formelt set gennem kommunernes rammeaftalesamarbejde, der er forankret på regionalt plan. Da ikke alt kan løses på regionalt plan, skal National koordination sikre koordination på tværs af kommuner og regioner, så vigtig viden og særlige kompetencer ikke går tabt. National Koordination skal sikre forsyningsforpligtelsen, og kan i særlige tilfælde pålægge kommuner at oprette specialiserede tilbud.

National evaluering af det specialiserede socialområde:

Regeringen har i Aftale om Finanslov for 2020 med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet aftalt at iværksætte en evaluering af den nuværende planlægning og organisering af handicapområdet med henblik på at styrke indsatsen, den nationale vidensdeling og sikre den mest hensigtsmæssige opgavefordeling mellem kommuner og regioner. Evalueringen igangsættes i 2020/2021.

Baggrunden for evalueringen er bl.a., at der er udtrykt bekymring for, at der er sket en afspecialisering af socialområdet, at vigtig viden er gået tabt, og at højt specialiserede tilbud er forsvundet efter at kommunerne overtog det samlede ansvar for tilbud på det specialiserede socialområde.

Evalueringen kører i 3 parallelle spor for trinvist at sikre tilstedeværelse af de rette tilbud, indsatser og viden på det specialiserede socialområde.

1. Afdækning af det specialiserede socialområde
  - a. Tilbuddene på området
  - b. Målgrupperne i tilbuddene
  - c. Den strukturelle opbygning af området
2. Model for beskrivelse af specialiseringsniveauer med henblik på specialeplanlægning
3. Fremadrettede initiativer, som understøtter specialisering og kvalitet.

Formål

Formålet er at skabe et koordineret og kendt grundlag for udvikling. Dette for at sikre, at Slagelse Kommune til hver en tid, kan imødekomme de fremtidige behov

	<p>for højtspecialiserede og specialiserede tilbud i høj kvalitet og til omkostningseffektive priser.</p> <p>I arbejdet skal der sikres konsensus og sammenhæng mellem dette projekts formål og udviklingstiltagene i Rammeaftalen i Region Sjælland, og regeringens evaluering af det specialiserede socialområde.</p>
Kriterier og vilkår som sælgerkommune	<p>Slagelse Kommune har mange tilbud og pladser på det specialiserede socialområde. Dette giver arbejdspladser i kommunen, og en bred vifte af tilbud til hjælp og støtte til borgere der har behov herfor inden for egen kommunegrænse. Herudover bidrager vi i høj grad til forsyningsforpligtelsen i rammeaftaleregion både i Region Sjælland og på landsplan.</p> <p>Herunder oplyses de afledte udfordringer og vilkår ved at være sælgerkommune:</p> <p><u>Udligningsreformen:</u></p> <p>I den nye udligningsreform omlægges udligningen, så den baseres på bopælsfolketallet i CPR frem for den nuværende registrering efter betalingskommunefolketallet, som har afhængt af kommunernes egne indberetninger. Dette vil umiddelbart påvirke Slagelse Kommunes kommunekasse positivt, da Slagelse Kommune sælger ca. 2/3 dele af pladserne på de sociale tilbud til andre kommuner. Kommunernes fremtidige incitamenter til oprettelse og anvendelse af sociale tilbud kan dog ændre sig qua omlægningen.</p> <p><u>Sociale tilbud beliggende i Slagelse Kommune:</u></p> <p>Slagelse Kommune er beliggenheds kommune for en del såvel private som kommunale sociale tilbud til børn, unge og voksne. Godkendelse og tilsyn med botilbud og opholdssteder føres af Socialtilsyn Øst, Holbæk Kommune. Tilbuddene sælger pladser til både Slagelse Kommune og kommuner fra hele landet. Den anbringende kommune er både handle- og betalingskommune.</p> <p>Når handle-/betalingskommunen, der har placeret en voksen borger i et kommunalt eller privat tilbud, vurderer at borgeren ikke længere har brug for døgntilbud, men vurderes, at have et støttebehov på under 15 timer om ugen, overgår handle- og betalingsforpligtelsen i de fleste tilfælde til den kommune, hvor tilbuddet er beliggende. Det betyder, at borgere der er anbragt på private eller kommunale tilbud beliggende i Slagelse Kommune af andre kommuner og som vurderes til, at have et støttebehov på under 15 timer, overgår til Slagelse Kommune, og vil som følge heraf belaste myndighedsbudgettet.</p>

Grønlandske borgere med grønlandsk dom – placeret i botilbud i Slagelse

Kommune:

Grønlandske borgere med en grønlandsk dom, bliver visiteret af grønlandske myndigheder til ophold i Danmark. Hvis den grønlandske borger begår ny kriminalitet, mens borgeren opholder sig på institution i Danmark, og får en dom efter dansk lovgivning, bliver borgeren en dansk udgift og omfattes af dansk handleforpligtelse. Dvs. at Grønland ophører med at handle og betale for deres borgere, når de får en dansk dom – undtagen borgere, der af egen fri vilje har taget ophold i Danmark (f.eks. på forsorgshjem).

I Slagelse Kommune har det historisk været Specialcenter Slagelse, Halsebyvænget der har været modtagere af grønlændere med dom. I de fleste tilfælde foregår samarbejdet om køb af pladser direkte mellem virksomheden og den grønlandske kommune. Myndighedsbudgettet kan belastes heraf, i de tilfælde, at en grønlandsk borger begår ny kriminalitet, mens vedkommende opholder sig på et af Slagelse Kommunes- eller på et privat tilbud beliggende i kommunen.

Det principielle omkring modtagelse af grønlandske borgere er drøftet i styregruppen for rammeaftalen og K17 samarbejdet og løftet videre til KL.

Samarbejde mellem eksterne køberkommuner og virksomhederne:

Slagelse Kommunes virksomheder samarbejder med andre kommuner om visitation af disse kommuners borgere til bosteder i Slagelse Kommune. I disse sager/borgerforløb handler virksomhederne udelukkende med og på vegne af den anbringende kommune (køberkommunen). Samarbejdet er i hovedreglen godt og professionelt, men jo mere kompleks borgerens behov er, desto mere komplekst bliver det også at balancere borgerens ønsker/trivsel, faglig vurderinger og vurderingerne af indsatsernes økonomi, hvilket kan give anledning til konflikter i samarbejdet med køberkommunerne.

Eksempelvis har der været en situation, hvor den anbringende kommune (køberkommunen) ikke er enig i den faglige vurdering/handling som bostedet har foretaget af hensyn til borgerens trivsel. I den forbindelse anså den anbringende kommune virksomheden/bostedet som synonymt med Slagelse Kommune, og at borgeren i den forbindelse derfor måtte skulle overgå til at blive Slagelse-borger, og at Slagelse Kommune dermed skulle overtage den fulde økonomiske udgift for borgeren. I den konkrete sag har Ankestyrelsen afgjort, at virksomheden handlede korrekt i forhold til borgerens trivsel, og at borgeren fremadrettet ikke er en Slagelse-borger.

Eksemplet viser dog at det er væsentligt at virksomhederne/bostederne er opmærksomme på rammerne for handlekompetencen for udenbys borgere, når et bosted agerer i forhold til borgeren på en sådan måde, at køberkommunen kan blive påført yderligere udgifter.

	<p>Eksterne tilsyn: Der kan falde afledte økonomiske udgifter på myndighedsbudgettet i form af takstforhøjelser som følger af påbud fra socialtilsyn (eksempelvis påbud om kompetenceløft, påbud fra arbejdsmiljøtilsyn, sundhedsfagligt tilsyn eller lign.).</p> <p><u>6-årsreglen for afregning mellem kommuner af udgifter til førtidspensionister:</u> Sammenfatning af refusionsreglerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den kommune som borgeren rent fysisk opholder sig i skal behandle ansøgninger om førtidspension, uanset hvem der er betalingskommune. • Hvis en anden kommune er betalingskommune på grund af institutionsophold på det tidspunkt Slagelse Kommune tilkender en pension, vil der IKKE være refusion på selve førtidspensionen. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hvis borgeren efterfølgende fraflytter Slagelse Kommune vil 6 års reglen træde i kraft, og vi vil således være betalingspligtige på førtidspensionen i 6 år fra fraflytningen.
<p>Opgaver/ leverancer</p>	<p>I pejlemærket "Slagelse som Sælgerkommune" er der særligt fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af fremtidens kompetencer for såvel medarbejdere som ledelse • Med afsæt i såvel de indholdsmæssige som kompetencemæssige udfordringer, tilvejebringes en samlet plan for alle virksomheder i CHP omkring udformningen af de fysiske rammer inde og ude. • Rekruttering og fastholdelse af specialviden og medarbejderkompetencer. • Arbejdsglæde • Koordinering, profilering og prioritering af salg. • Implementering af salgsstrategien på virksomhedsniveau. • Fokus på agilitet, incitament og gennemsigtighed i takststruktur der understøtter Slagelse som sælgerkommune. <p>Ud fra ovenstående er der fem centrale temaer, som der tages udgangspunkt i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapacitetsbehov • Bygningsmæssig kapacitet og kvalitet • Kompetente medarbejdere • Omkostningseffektiv drift • Budgetmæssige konsekvenser 2022-2025

Kapacitetsbehov:

- ***Datagrundlag***

- Hvordan er sammensætningen af den nuværende tilbudsvifte på virksomhederne?
  - Hvor mange pladser er der og til hvilke målgrupper?
- Hvordan er det nuværende efterspørgselsbillede fra kommunerne på de enkelte tilbud?
  - Hvilke tilbud og målgrupper sælges primært til andre kommuner?
  - Hvilke tilbud og målgrupper benytter Slagelse Kommune sig af?

- ***Fremtidens behov***

- Hvilke målgrupper og tilbud er der behov for i fremtiden?
  - Hvad efterspørger andre kommuner? Hvilke strategier har de for egne borgere? – her skal RS17 inddrages.
  - Er der tilbud, som med fordel kan etableres, som fælleskommunale tilbud i RS17 regi.
  - Hvad efterspørger Slagelse Kommune? Herunder hvilke fremtidige overvejelser og strategier har de enkelte myndigheder i Slagelse Kommune
- Hvad tilbyder de private leverandører? Hvilke strategier har LOS (Landsorganisationen for sociale tilbud)?
- Hvor geografisk i kommunen, har vi brug for kapacitet og til hvilke målgrupper?
- Hvad er fremtidens behov for højt specialiserede og specialiserede tilbud kontra almene tilbud? Og hvad er afgrænsningen mellem disse?

Bygningsmæssig kapacitet og kvalitet

- ***Datagrundlag***

- Hvordan er den nuværende bygningskapacitet og kapacitetsudnyttelse?
- Hvordan er den nuværende bygningsmæssige standard
- Under hvilke lovgivningsmæssige rammer er tilbuddet opført i? (ABL eller kommunal)?
- Hvordan er bygningsrammernes egnethed i forhold til nuværende formål?
  - Målgruppernes behov?

- Borgerens retsstilling?
- Arbejdsmiljø?

- **Fremtidens behov:**

- Hvilke bygningsmæssige forandringsmuligheder er der i de nuværende bygninger?
- Hvordan forholder Socialtilsyn Øst sig til godkendelse af de fysiske rammer for tilbuddene? Ældre bygninger kan ikke altid godkendes til f.eks. botilbud!
- Hvilke bygningsmæssige forhold og rammer efterspørger myndighederne til nye tilbud og til deres borgere?

Kompetente medarbejdere

- ***Datagrundlag:***

- Hvordan er den nuværende uddannelses- og kompetenceprofil på tilbuddene?
- Hvordan er de nuværende rekrutteringsforhold?
- Fra hvilke kommuner er medarbejderne bosiddende i?

- ***Fremtidens behov:***

- Samlet uddannelsesplan for medarbejderne – fælles kompetencegrundlag, metoder og tilgang til borgerne.
- Hvordan fastholder vi specialviden og medarbejderkompetencer i tilbuddene?

Omkostningseffektiv drift

- Pris som kvalitet er vægtige parametre
  - Gennemsigtig takstsammensætning
  - Ny takstbekendtgørelse pr. 1. januar 2022 (taksterne opdeles i en basis- og en ydelsestakst)
  - Der er nedsat en takstarbejdsgruppe i CHP, som i tæt samarbejde med RS17 skal operationalisere arbejdet med gennemsigthed i taksterne og den nye takstbekendtgørelse.
- Inspiration fra KL's analyse: Effektiv drift af sociale tilbud – et inspirationskatalog (2016).

Strategiske overvejelser:

- Private leverandører kontra offentlige (kommuner og regioner) – hvilke fordele og ulemper er der?
- Hvad indebærer det at være sælgerkommuner – hvilke fordele og ulemper ses for kommunen som helhed?

	<ul style="list-style-type: none"> Takstbekendtgørelsen ligger implicit op til forhandling af pris mellem køber og sælger (myndighed og virksomhed). Flere kommuner ansætter forhandlingskonsulenter, og dette kan give skarpe forhandlingsituationer. Hvilke handlinger og tiltag kan vi som sælgerkommune anvende for at skabe en konstruktiv dialog mellem køber og sælger? 																																																																																
Tidsramme	<p>Overordnet tidsramme: 4. kvartal 2020 – 1. kvartal 2022</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Opgave nr.</th> <th>Opgavebeskrivelse</th> <th>Q4 2020</th> <th>Q1 2021</th> <th>Q2 2021</th> <th>Q3 2021</th> <th>Q4 2021</th> <th>Q1 2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Projektorganisering og detailplanlægge</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Nuværende datagrundlag bygningsmæssig kapacitet og kvalitet</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Nuværende datagrundlag kompetente medarbejdere</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Nuværende datagrundlag kapacitetsbehov</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Workshop/fremtidsværksted: Udarbejdelse af strategiske scenarier / Hvilke veje kan vi gå?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>I samarbejde med uddannelsesinstitutioner planlægge fælles kompetenceudvikling for medarbejderne i tilbuddene.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>Kontinuerligt arbejde med Masterplanen</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>Løbende fremlæggelse af delresultater til fagudvalget</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>Masterplan klar til fagudvalget</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Opgave nr.	Opgavebeskrivelse	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	1	Projektorganisering og detailplanlægge							2	Nuværende datagrundlag bygningsmæssig kapacitet og kvalitet							3	Nuværende datagrundlag kompetente medarbejdere							4	Nuværende datagrundlag kapacitetsbehov							5	Workshop/fremtidsværksted: Udarbejdelse af strategiske scenarier / Hvilke veje kan vi gå?							6	I samarbejde med uddannelsesinstitutioner planlægge fælles kompetenceudvikling for medarbejderne i tilbuddene.							7	Kontinuerligt arbejde med Masterplanen							8	Løbende fremlæggelse af delresultater til fagudvalget							9	Masterplan klar til fagudvalget						
Opgave nr.	Opgavebeskrivelse	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022																																																																										
1	Projektorganisering og detailplanlægge																																																																																
2	Nuværende datagrundlag bygningsmæssig kapacitet og kvalitet																																																																																
3	Nuværende datagrundlag kompetente medarbejdere																																																																																
4	Nuværende datagrundlag kapacitetsbehov																																																																																
5	Workshop/fremtidsværksted: Udarbejdelse af strategiske scenarier / Hvilke veje kan vi gå?																																																																																
6	I samarbejde med uddannelsesinstitutioner planlægge fælles kompetenceudvikling for medarbejderne i tilbuddene.																																																																																
7	Kontinuerligt arbejde med Masterplanen																																																																																
8	Løbende fremlæggelse af delresultater til fagudvalget																																																																																
9	Masterplan klar til fagudvalget																																																																																
Involveringspartnere	<p>Center for Handicap og Psykiatri Kommunale Ejendomme Stab for Økonomi og Digitalisering Andre fagcentre i Slagelse kommune RS17</p>																																																																																
Organisering	<p>Styregruppe Arbejdsgrupper</p>																																																																																
Bilag	<p>Bilag 1 KL's inspirationskatalog – Effektiv drift af sociale tilbud Bilag 2 Kommissorium for evaluering af det specialiserede socialområde Bilag 3-6 Høringsmateriale Rammeaftale 2021-2022 fra USB den 4. marts 2020 Bilag 7 Oversigt bygninger CHP</p>																																																																																